

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

16. Piscium quoque esse aliquam disciplinam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

multitudinis. Formicas enim populi significatum habere, non fabula tantum Pelei Thessaliae regis, verum & prodigiosa somnia declarant. Nam & Nero paulò antè, quàm exstingueretur, visus est sibi per somnium pennatarum formicarum multitudine oppleri. Vterque igitur & Roscij, & Tiberij serpens innoxius, vterque fatidicus fuit; quamvis fortasse, non sine superstitiosa credulitate. Quemadmodum & ille draco, quem impostor quidam per Pontum circumduxit, vulgoque persuasit, eum esse Pellæum Æsculapium, certaque responsa dare solere. Deridebant Christiani eam imposturam, & præstigias detegebant. Qua de causa, si vellet oracula sua instituire, Atheniensium ritu, denunciatio fiebat talis: *Si quis impius, aut Christianus, aut Epicureus mysteriorum explorator accessit, discedat.* Sub hæc protinus expellebantur, illo præeunte, dicenteque: FORAS PELLANTVR CHRISTIANI. Non poterat nimirum, his præsentibus, fatuos homines fallere Orcus, Christi virtute eneruatus: sicut & Paulus spiritum Pythonem è puella expulit. *Videntes autem domini eius, quia exiuit spes questuum eorum, apprehendentes Paulum & Silam perduxerunt in forum ad principes, & offerentes eos magistratibus dixerunt: Hi homines conturbant civitatem nostram.* Falli sunt ergo potestatem hominibus dari non in serpentes modò, sed etiam in pythones & dæmones serpentum moderatores, & rectores. Quamobrem magnum adhuc nobis relictum est in bestias dominium; & verè dixit Iacobus: *omnis natura bestiarum, & volucrum, & serpentium, & ceterorum domantur, & domita sunt à natura humana.* Miriora Lucianus de dracone Alexandri Pseudomantis; & plura Casaubonus, curis secundis ad Suetonium, Torrentius in Tiberium Suetonij. Justinus certè tradit, ita olim Hannibale auctore, contra Eumenem, regi Prusiae serpentes profuisse, vt nouo commento victor existeret. Nam omne serpentium genus in fictiles lagenas conijci iussit, medioque prælio in naues hostium misit. Id primùm Ponticis ridiculum visum, fictilibus dimicare, qui ferro nequeant. Sed vbi serpentibus naues repleti cœpere; ancipiti periculo circumuenti, hosti victoriam cessere.

Lucian in Alexandro.

Act. 16. 19.

Iac. 3. 7.

Iustin. lib. 30.

32.

XV L

Cur autem addit, & ceterorum? num aliud restat genus animalium? Restat vtique, nempe piscium. At de his maior est difficultas,

A a 3

ficultas,

Aristot. li. 4.
animal. Plin.
lib. 10. c. 70.

fiultas, cum pisces nec membra auditus, nec foramina habere, doceat Aristoteles, & cum eo Plinius. Audire tamen eos, testatur uterque. *Pisces quidem*, ait Plinius, *auditus nec membra habent, nec foramina, audire tamen eos, palam est: utpote cum plausu congregatos ad cibum consuetudine, in quibusdam viuarijs spectatur: & in piscinis Caesaris, genera piscium ad nomen venire, quosdam singulos, itaque produntur etiam clarissime audire mugil, lupus, salpa, chromis, & ideo in vado vivere.* Nec sensum duntaxat disciplinæ habent pisces, sed disciplina quoque utuntur. Hinc de vitulis marinis ait idem author: *Accipiunt disciplinam, vocemque pariter & visu populorum salutant incondito fremitu: nomine vocati respondent.* Quo credibilis euadit illud Martialis:

Martial. l. 10.
epig. 30.

*Natat ad magistrum delicata Muræna:
Nomenclator mugilem citat notum,
Et adesse iussi procedunt senes nulli.*

Apud Athenæum lib. 8.

Subscribit Nymphodorus Syracusanus, qui, in suis circumnavigationibus refert, in Eloro fluuio, lupos esse anguillasque magnas, tam cicures, et ex illorum manu, qui offerunt, panem sumant. Ego vero, ait Athenæus, in Chalcidicis Archusa cum admiratione vidi, quemadmodum & fortassis vestrum plurimi, Cestros mansuetos, & Anguillas aureis argenteisque, ornatas inauribus, qui & quæ tum obiectum cibum a spectatoribus acciperent, tum a sacerdotibus victimarum exta, & m-

Aelian. lib. 8.
de animal.
cap. 4.

stem casum. Hæc ille. Venit in testimonium & Aelianus, cui hæc sunt: *Pisces quoque cicures & mansueti euadunt; & cum appellantur, intelligunt, & e manu largientium cibos capiunt, ut anguilla sacra in Archusa.* Muræna etiam Crassi Romani omnium prædicatione celebrata. Sic inauribus & gemmis distincto monili, velut puella ornabatur, & appellantis vocem Crassi agnoscebat, ad eumque adnabat. Cumque ei cibi quippiam porrigeret, prompta capiebat, quam ille mortuam affecit honore sepultura. Eiusmodi cicuratos pisces aluit & Domitianus, de quibus illa intelliguntur:

Martial. li. 4.
epig. 30.

*Sacris piscibus hæc natantur unda,
Qui norunt dominum, manumque lambunt
Illam, qua nihil est in orbe maius.
Quid quod nomen habent, & ad magistri
Vocem quisque sui, venit citatus?*

Mira

Mira sunt, quæ de Delphinis Iasensibus, Baiatis, Tanarijs, & Corinthiacis memorantur; & quæ de Crocodilis mansuetis narrat Aelianus. Sed illud vnum, ex omnibus sufficere, quod Petrus Martyr Mediolanensis, & ex eo Raderus recenset. *Fallis Atici dicitur, cui regulus præest, Caramateæius nomine, piscatu delectatus, in cuius retia piscis catulus incidit, de genere piscium immanium, qui dicuntur Manati ab incolis. Minime notum arbitror genus id monstrum per nostra maria. Est namq, testudinea forma quadrupes: squamis tamen, non choncha munitus, corio durissimo, ita ut neq, sagittam vereatur, mille ferrucis armatus, tergo autem plano, & capite penitus bovino. Aquatilis est, & terrenus piscis, mitis, iners, uti elephus, utique delphin hominibus sociabilis, sensu mirabili. Infantulum piscem domi regulus aluit dies aliquot, pane patrio, ex iucca & panico, puta, confecto, radicibus etiam alijs, quibus homines vescuntur. Adhuc parvulum projecit piscem in lacum suis adibus proximum, tanquam ad vivaria, qui lacus & ipse suscipit aquas, nec illas exomit. Liber in aquis piscis annos vagatus est viginti quinque; adolevit in immensum & c. Pisoni nomen est impositum Matum, quod significat generosum, aut nobilem. Quando ergo ex reguli familiaribus ei notis præcipue in lacuna ripa, Matum, Matum, id est, generose, generose, clamabat, humani beneficij memor, caput eleuans, ad vocantem pergebat; pascebatur hominum manu. Si vero quispiam transiretandi cupidus signa dabat, prostratu suo trajecturos inuitabat. Decem aliquando monstrum conscendisse, vno receptu, transportatq, omnes fuisse incolumes, psallendo & cantando, compertum est. Hac huiusmodi plura Petrus, è quibus clarissime peripicitur, ita esse, ut dixit S. Iacobus, omnem naturam bestiarum, volucrum, & serpentium, & ceterorum quoque, ut sunt pisces muti, & ad dicendum stupidi, domari, & domita esse à natura humana, non extraordinaria & diuina tantum, sed etiam naturali hominis vi, industria, & potestate; juxta illud, ad Noë & filios eius dictum: Terror vester ac tremor, sit super cuncta animalia terra, & super omnes volucres cali, cum vniuersis, quæ mouentur super terram, qualia sunt, quæ serpunt; immo & quæ mouentur in aquis; è primo hominis priuilegio, ad similitudinem Dei dominantis facto: Præsit piscibus maris, & volatilibus cali, & bestijs, vniuersaq, terra, omnig, reptili, quod mouetur in terra.*

Aelian. lib. 8. cap. 5. Petr. Mart. dec. 3. lib. 8. de reb. Oceanicis. & ex eo Matth. Rader. in l. 4. Martial. epigr. 23.

Iacob. 3. 7.

Gen. 9. 2.

Gen. 1. 26.

